

Szócs Petra

SZÓCS PETRA

KÉTVÍZKÖZ

SZŐCS PETRA

KÉTVÍZKÖZ

MAGVETŐ
BUDAPEST

CEREMÓNIA

Anyámnak nincsenek barátai,
így estefelé, ha kijön a templomból,
vastagon magára keni dán púderét,
és egyenesen ellenségeihez tart.

Kedvesen beleszól a kaputelefonba,
fölmegy, a konyhában leül
– sandán néz az elzárt nappalira –,
régibet nyit fel,
majd megmutatja az anyajegyeit.
Nemsokára üvöltve távozik.

Ellenségei nem tudják,
hogyan anyám ezután a sportpályára megy.
Kezében lefelé fordított, száraz virágcsokorral
boldogan futni kezd.

LEVÁLÁS

A kis csillámok a házfalon,
le akartam kaparni őket,
meg gyűjtögetni,
de mindig bementek a bőröm alá.

Pedig mással nem nagyon játszhattunk.
Rorónak retinaleválása volt,
ezért nem futkoshatott.
Hegedülnie kellett,
és templomba járnia.
Erről sohasem mesélt.

Cucu bácsi mindig megverte Rorót,
aztán levágta a haját,
azt mondta, válltól amúgy is elkopna.

A takarítónőnket Kati néninek hívták,
a Roróékét Koti néninek,
mindketten korán keltek,
és szürke kontyuk volt.

Roró csak a nagyszobában játszhatott,
a vitrint nézte, és
porcelánfigurákat utánozott.
Nem futkoshatott,
de szoknyát sem vettek neki.
Arról álmodozott, hogy balerina,
és verik, hogy lefogyjon.

Cucu bácsi angoltanár volt,
Roró Daddynek szólitotta,
de nem sokat beszéltek.

Aztán teltek az évek,
Daddy szívrohamot kapott,
Roró emigrált Kanadába,
nem vált le a retinája.
A csillámokat vörösre festették az új lakók.

HONVÁGY

Nagyanyám sosem állt háttal Tatának,
félt, hogy meglátná nagy,
galamszürke szárnyait.
Tata csak ült az asztalfőn,
és kérte a sót, az ezüstvillát,
add ide, ha már állsz,
kérek még egy kis tököt,
Magrit... Margitkám.
Nagyanyám már rakta is elé,
csak egyszer fordult meg a fejében,
hogyan elrepüljön, és
hogyan mi lett volna, ha valóban
Magritte-nak születik.

ALKATI KÜLÖNBSEG

Anyám szégyelli magát miattam,
mert pizsamában fogadtam a vendégeket.
Ők tapintatosan esznek, és
bár kilóg a hasam, arra gondolok,
hogy valamikor szebben is tudtam repülni,
forogtam, bukfaceztem a levegőben,
a karomat is megfelelően használtam,
és ízléssel ereszkedtem le
a szekrény tetejére, fél térdrel.
És bár most alacsonyan szálllok,
mint a Trabant füstje,
azért anyám ne miattam szégyellje magát.

E T E T É S

A hátsó asztalnál keserű az ebéd.
Ő nem tud enni, fél nyelve hiányzik,
nekem nincs étvágyam, de már megrendeltük.
Egyél csak, én nem vagyok éhes,
az is jó, ha beszélgethetek valakivel.

Már a másik keze is hiányzik.
Nehezen görgeti a szavakat.
Előre tudtam, hogy ez lesz:
nálunk mindig a haldoklók ülnek az asztalfőre.
Halcsíkos káposztát egyél, azt nagyon jól készítik,
és beszélj hangosan a pincérrel.

Az utolsó fogásnál már a szemhéjait is levették.
Egyél szívem, egyél, mert kihűl.
De nem akarok enni,
a mákos tésztaszálak
pepita férges a tányéron.
Mire kihozzák a számlát,
már nem ül ott senki.

D I L E M M A

Vettem egy felmelegíthető gyereket,
négyszögletű nejlondobozban adták,
speciális zsírba fagyva.
Mikor rátettem a radiátorra, mosolygott.

Tata azt mondta, adjak túl rajta,
amit könnyen szereztünk,
attól könnyű megválni.

Tata fémbotjával araszolt a radiátor felé,
ki akarta önteni a gyerek zsírját,
ekkor elkezdődött a tévéhíradó.

Szóljak Tatának, aki nagyon öreg,
hogymindent láttam?
Szóljak a gyerekeknek, akik most már zsír
nélkül is felnő, hogy vigyázzon Tatával?
Félek, felidegesítek valakit.

BESZÉLGESSÜNK MÉG

Anyám kérdi, hogyan alszom mostanában.
Mondjam, hogy felváltva hallok
Trabantot és tenorénekest,
és amikor beteszem a Bachot,
hogy mindkettőt elnyomja,
csak felpörgök, pedig állítólag nyugtat?
Azt mondom, jól alszom.

Ha kérdi, milyenek a fogaim,
azt mondom, jók, mert tényleg jók.
Szerinte a hollywoodi színészek fiatalon
kihúzták a fogaikat, és protézist rakattak be.
Előbb-utóbb nekem is lépnem kell.

Azt mondja, beszéljünk máskor is,
de látom, hogy elégedetlen.
Álmomban egyszer megkért, hogy vigyem le a szemetet,
mire én átöleltem a karcsú, szürke zsákot,
és levettem magam a harmadikról.
Ezt sem osztom meg vele,
csak leviszem a szemetet.

EGY JÓ NAP

Bevitték, pedig csak a foga mérgesedett el,
hiába mondta, hogy ez nem az.
Persze ott azonnal elkapta.

A karantén első napja:
az emeleten lakik,
nincs semmi érdekes, azt leszámítva,
hogy a halottak lakásába költöztetik az embert.
Kicsit lefogyott, szomorú kontya van,
a humorával is történt valami.

A második napon megtanulta,
hogy ne nézzen alulról a tükörbe,
és hogy minden nyúlfogú nőt Irénnek hívnak.
A szerelmének ezt írta:
„Az idő ugyanúgy telik,
nem veszem észre, és
nő a fogamban az amalgám,
véremben a nescafé.
Csak a takarodó zavar.”

A hetedik napon kint megjelent a rivális.
Levélből értesült róla,
nagy volt, dús és vörös.
Elfogta az aggodalom, és munkát is kapott:
egy regényt kellett franciára fordítania,
nem ismerte a nyelvet,
de nem nagyon lehetett válogatni.

A karantén tizedik napján
hóvirágokat vitt a szobába.
Mikor füst szállt fel az égre,
be kellett csukni ajtót-ablakot.
A tévében élő adásban látta
a rivális megszégyenülését.
Koccintott az Irénekkel a hűségre.
Aznap este nem is halt meg senki,
és elmaradt a takarodó.

DIAKONISSZÁK

Emlékszem, mikor először jártam ott,
mintha baloldalon lett volna a diakonissza-sor,
most meg átkerült a jobboldalra.
Kis sírok, félemler-nagyságúak,
akkor repkény futotta be őket, most
lebetonozta a temető vezetősége,
és még kisebbek lettek.
Iren néni volt nagyanyám diakonissza-testvére,
mikor először megláttam egy családi képen,
meglepődtem, hogy nem félemler,
sőt magasabb, mint Gábor bácsi.
Szögletesre tornyozott fityulájára fény hull,
szemére árnyék, és féloldalasan mosolyog.
Nem lehet eldönteni, hogy belső hangokra figyel,
vagy a fényképészre.
Nagyanyám mesélte, hogy volt egy vőlegénye,
akit elhagyott, mert az megmérgezett egy kutyát.
(Iren szerette a tiszta helyzeteket.)
A diakonisszák '44-ben elindultak a piacra,
és kis diakonisszapapucsaikban egyenesen
felgyalogoltak az égbe.
Iren néni nem, ő csak elaludt öregen,
sokan szerették, szép élete volt, tiszta sor.

SZÉP RÖVID VERS

Andreának mentettelek el a telefonomban,
hogy ne legyen belőle probléma.
Nagyanyámat használt sírba temették,
az állt rajta: Editke, élt egy évet.
Ez persze két különböző dolog.
Annyi mindent akarunk letagadni.

ROMÁN FILM

Évek múlva ilyenkor eső lesz,
és új szerelmed anyjához mész karácsonyozni.
Savanyított káposztát esztek és kocsonyát,
hármásban vagytok, mert a tata meghalt.
Kis blokklakás, otthonos, de sötét;
kimentek cigarettázni a balkonra,
arról beszélgettek, hogy a Cipariu téren
évek óta épül az ortodox templom,
és bár csak félig készült el,
a hívők mégis duplakeresztet vetnek előtte a buszon.
A csikkeket pohárba gyűjtitek.

Már szállingózik a hó.
Kihűlt a szoba,
kabátban is fázol,
de legalább hiányzik belőled
az a rossz érzés, amely mindig elfogott,
amikor megláttál a Garibaldi-hídon.

VA K Á C I Ó

Egy tornacsarnok az emlékezés háza.
Kék, és kerek benne minden ablak,
régen tele volt a város ilyenekkel,
zsidók építették, mórok vagy szászok.
Itt érdeklődhetsz nagyanyád felől,
de senkit sem akarsz feldühíteni,
azzal csak neki ártanál.
Derűt színlelsz, felmész a szoláriumba,
úgy teszel, mint aki élni akar:
kérdesz, vetkőzöl, bebalzsamozod magad.
Mire kiszállsz, látod, hogy leesett a hó.
És, bár augusztus van, bezártak minden ablakot.
A befagyott tóra kivonultak a nagyapák
szánkójukkal, mint lassú, fekete hattyúk.

Z A C C

Nagyanyám belső
szerveket látott a kávézaciban.
Azt hazudta, pillangók.
A kínai kávékészletben mindig
sütött a nap, a pagodák, források
és tuják mögött virágról virágra
szálltak a májak, vesék, tüdők.

Lyukat fúrt a vákuumcsomag aljára,
ott szívárogtatta ki a drága neszti titokban,
mert Tata fősvény volt a rosszabb napokon.

Ha nyílt az ajtó, nagyanyám mosolyogva
becsúsztotta a csészét a könyvsorok mögé,
aztán éjszaka, mikor Tata már horkolt,
csendben elmosogatta.

Tegnap eltört az utolsó darab is,
egy szótár mögött lapult a polcon.

És eltűntek a dombok, tuják,
belek és pagodák, csak két gésa maradt
egy nagyobb cserépen.

ÖNBIZALOMHIÁNY

Kirándulni indultunk a Ladával,
engedtem, hogy a gyerekeim vezessenek,
és az öregek otthonában kötöttünk ki.
Büszkén vonultam be,
feltornyozott hajjal, sujtásos kosztümben.
A ruhámat azonnal levágták térdig,
a hajam tarkopaszra nyírták a tetvek miatt.
Ti, kiknek van önbizalma,
nékem páros számú jázmint hozzatok.

Nem ettem sokat.
Ha hasmenést kaptam, megverték.
Gyakran küldtek le a pincébe krumpliért,
arra sem tudtam nemet mondani,
pedig nagyon féltem a patkányoktól.
Egyetlen kérésem volt csak:
hogy ha meghalok, ne oda terítsenek ki.
Ti, kik tudjátok, mit értek,
nékem rózsát, fehérét, sokat hozzatok.

Hát nem húsvétkor haltam meg?
Két napig hevertem odalenn,
míg a szalonban kötözött sonkával és borral
a feltámadást ünnepelték.
Húsvét után végül eltemettek, de lelkem ott bolyong,
nem mer kijönni a dohsszagú pincéből.
Mind, ti szerencsések, az életem itt ér véget.
Síromra páros számú jázmint hozzatok.

LEMONDÁS

Bal szomszédomnak nagyfejű gyereke született.
Minden gyerek nagyfejű, de ez
más volt, épphogy csak világra jött
(pontosan emlékszem, milyen szégyenlős-vörös
volt akkor az alkony), máris cseperedni
kezdett. Nem is tudom, mikor lett olyan
nagy kazánrőt haja. Igen jóban lettünk,
persze, hiszen annak idején apját is szerettem,
azon az estén is, amikor született, együtt
vásároltuk a kisvárosban a növesztőszereket.
A gyermek oly tisztán, szavak nélkül is megértett,
és úgy csókolta a nyakamat a fülemnél,
ahogy csak én lennék képes csókolni magam.
Ekkor jött a döntő elhatározás:
jó, jó, hogy végre megtaláltam, s megtalált,
és hogy ilyen nem volt soha, nem is lesz talán,
és hogy nemcsak korához képest érett,
és hogy ő az első vörös, akit szeretek.
De fél éves.
Huszonhat év különbség – főleg
ebben a korban, azért sok.
Mert huszonhat év az huszonhat év.
És ami sok az sok.

RORÓ NEVEI

Sokáig azt hittem, Csöndnek hívják,
bölcsoje körül lábujjhegyen kellett járni.
Nyáron is mindig aludt, Cucu bácsi azt mondta,
ha ringatjuk, és kiteszük a napra,
akkorára is megnőhet, mint egy lábszár.

Rorót, miután felcseperedett,
egyszer meg akartuk ölni egy létrára szerelt hintával,
de észrevette, rákérdezett,
s ezután okos férfiként tiszteltük.

Ősszel levedlett haján selyemszánkóztunk,
és ha kiment az utcára,
már Russandra volt a neve,
ahogy egy ortodox egykéhez illik.
Fátylat hordott, a diakónusok előre köszöntek neki.

Ha attól félt, hogy gyilkolni fog,
a vezetéknevét használta megelőzés végett,
ez legtöbbször bevált.
Cucu bácsi azért kapott hirtelen infarktust,
mert megijedt, hogy három lánya van,
és egyiket sem ismeri.

FELELŐSSÉG

Levi és Anika,
így hívják sziámi-testvéreidet,
de mintha rájuk már nem is emlékeznél,
csak a kocsi rendszámára,
mely messze vitte őket.
Most újra meglátogatnak:
feldíszítéd a lakást, főzöl,
gyerekkori strandolós képeket nézegetsz.
Mégis, mikor megérkeznek,
nem vagy ott,
idegen kezekre bízod
Anikát és Levit,
és csak telefonon mersz érdeklődni utólag,
hogymilyen volt a közös délután.
Meggfogadod: legközelebb ott leszel,
és kiszórod a cipőjükből a homokot.

T É V E D É S

Megsértődtem, mert azt mondták,
egy afrikai faluban születnél újjá, és boldogan élsz.
Csótány vagy egy vöröskereszt-telepen.
De kiderült, hogy meg se haltál,
mellettünk laksz a Práter utcában,
új életet kezdtél, a szomszédokkal jóban vagy,
visszeres lábakon cipeled haza a piacról a halat.
Pedig igazán köszönhetnél, mert annak idején
én beszéltelek le az aktív euthanáziáról.
Egy divatos nővel járkáltál akkoriban,
utolértelek egy hotel halljában, már sötétedett,
anyám irigyelte a kalapod.
Azt mondta, hagyjalak, ez a te döntésed,
de most sem gondolom, hogy neki lett volna igaza.

TORNÁ

Ortodox egyházi zenére tornáztam,
Beniamino Gigli elakadt a lejátszóban,
a többi adó pedig recsegett.
Féltem, hogy a cserépkályhából szivárog a gáz.
Te a szomszéd szobában köhögtél.
Az ablak előtt már ácsorogtak a vevők.

A foszló, hideg szőnyeg mintáit
gyermekkorom óta ismertem.
Az ágy alatt száz éve
ugyanaz a két láda állt.
Már húsz éve köhögtél.
Ezek a szakállas férfiak sem ma kezdték az éneklést.
Könnyű volt megnyugodnom.

FELTÁRÁS

Egyszer úgyis kinyitod azt a szekrényt,
és akkor ott lesz az a néhány ruha összegyűjtve,
száz éve nem használtan, mégsem dohosan.
Anyád lila tréningnadrágja, meglepetten
látod utólag, hogy Nike volt.
Az első miniszoknyád, örülsz, hogy
még rádmegy, bár rettenetesen áll.
A pöttyös ruha, ahhoz hasonló, mint
amiben nagyanyádat temették
(azóta sem veszel magadra pöttyöset).
A fogason fűzfa szövésmintájú kabát,
nem akarod felidézni, kié volt.
És nem tudod, hogy a pulóvereknél jut
eszedbe, hogy térden állva is
ki lehet bírni az egészet,
vagy már egy polccal lejjebb.

KÉTVÍZKÖZBEN

nincsen pestisjárvány,
mégis sokan meghalnak.

NE GYEREKESKEDJ

Kicsike, hagyjuk a gyógytornászt.
Ha már vége van, ne kínosan legyen vége.
Tudod, mik a halál kétségtelen jelei?
A szem beesése, az altest felduzzadása
és zöldeskék színe.
A halál egyéb tüneteire, mint
hidegség, halványság, állkapocs lelógása,
egyedül ne figyelj.
Ilyenkor ne ijedj meg, kicsike, de amúgy sem kell.
Felejtsd el, amit mondtam.
Ha nem válaszolok neked, a halál legkétségtelenebb jele,
a rothadás bevárando.

PIHENŐ

Egy másik Kőrösi Csoma Sándor voltam,
meguntam a keleti túrát,
nem akartam szótárt szerkeszteni,
sem testemet sanyargatni tibeti zárdákban.
Hiába tanultam tizenhárom élő és holt nyelvet,
az idő nálam sem drágább, mint másoknál.

Ottmaradtam egy oroszországi kollégiumban.
Mikor kipakoltam köpenyemet és könyveimet
a sárga vaságyra, még nem szóltam a társaimnak,
de tudtam: bennem már nincs meg az emlékek Ázsiája.

Este krumplilevest kaptam fatányérban,
betakartam magam mindenféle prémmel,
ültem az ablakban, és néztem a havat.

LENINGRÁDI KOLLÉGIUM

A pókok, ha orosz szobatársaim véréből falatoztak,
szabálytalan, rücskös hálót szőttek.
A háború elnyűtte az idegeket:
egyszer mondtam egy rossz ázsiai viccet,
és székkal támadtak rám,
utána egymást átkarolva zokogtak a földön.
Nem azért hidegültek el tőlem,
mert nedves hajgubacsokat tapasztottam a falra.
A folyosó végében egy pár szeretkezett mindig,
hanglejtésükből ítélve akár hideg-meleget is játszhattak volna.
Visszavágytam a szülőfalumba, ahol anyámékkal laktam egy
szobában.
A pókok bűvárharangot készítettek a hálójukból,
majd felfalták. Közel egy évig éltek. Miután elpusztultak,
apám széthúzta a függönyöket, és azt mondta: itt a nyár.

VISSZAHÍVÓ

Mintha évekig tartott volna a vonatút:
Alvincen az egyesülés órájára mondták be a vonatokat,
Valea Florilornál szakadt az eső,
és Blandianán már arra gondoltam,
azért mégiscsak valamiféle vigaszt nyújt az,
amikor naponta kétszer két vagonnyi embert rákényszerítenek,
hogy a sírodat nézzék. A temetőben őzek legelésztek.

Nem tudom már, hogy jutottam el a házig,
de nyitva voltak a kapuk, és minden lámpa égett.
Pedig egyedül voltál,
oroszoszági képeket nézegettél az ágyban:
az egyikken egy öregasszony gépelte
cirill betűkkel
a dolgozatodat,
a másikon az agglégénységedet hirdető
falragaszokat
tépte le bizakodva a Néva-parton,
a harmadikon szobatársaiddal
verekedtetek
a kollégiumi
kenyérért.
Látod? kérdezted. Már elmúlófélben vagyok.

Hívjak orvost? Az orvos azt mondta, nem folyik a véred.
Megfogtad a kezem, és arra kértél, ne menjek színházba,
de hívjam fel Hamletet. Karodon zörgött az óra.
Hamlet éppen az édesapjával beszélt,
így előbb értesült arról, hogy meghaltál,
mint én, aki a másik szobában telefonáltam.

Most még visszajöhetnél,
négy nap alatt nem történt semmi érdekes,
leszámítva, hogy azt hazudtuk, később haltál meg,
és felvettük a nyugdíjadat,
hogy a papnak a temetéseden rettenetes kiejtése volt,
és hogy Hamlet már unja a szellemekre vonatkozó kérdéseimet.
Viszont a télikabátodat kidobták,
mert beleköltöztek a molylepkék,
és különben is itt a tavasz.

SZÁLLODÁK

A szemműtöttek szállodájában befáslizott arccal
jártak a betegek, sok reménykedő Jumurdzsák.
Tata vitt Szentpétervárra, mert ő tudott oroszul.
Egy másik szállodában kávéért lehetett süteményt kapni,
egy harmadikban selejtes húsvéti nyuszikat adtak ajándékba,
elcsúszott rajtuk a sztaniol,
a lábukkal néztek rám.
A műtét után megkerestük azt az öregasszonyt,
aki Tata disszertációját gépelte,
minden várakozásunk ellenére élt még,
de időközben megvakult.
Hosszan beszélgettek, azalatt beletörött a fogam
a nyúl fejébe, de ennyi egybeesés után
örültem, hogy látok.

H AJNALBAN MÉG NEM

Azt hittem, egyszerre fogsz kihűlni.
Nem tudtam, hogy több napszak is eltelhet,
amíg a homlok utoléri a kezét.

Mire a hídhöz értem,
már hideg volt a szemhéjad,
mire eleredt az eső,
hideg az arcod is.

De hajnalban, mikor benyitottam hozzád,
a homlokod még meleg volt,
melegebb, mint a kezem,
és fehérebb, mint az ablak.

IKERTELEFONOK

Örülj, hogy nincs társbérlő,
és várjál, amíg befejezi, ráér az a hívás,
mondták, és mindig lehallgattam az ikertelefont,
vagy ahogy mi neveztük: az ikret.

Egyszer beolvasta a moziműsört egy lánynak,
Tarzan ment a Mărăști moziban,
de nem tudom, végül mit néztek meg.
Sokszor hívott taxit, és úgy emlékszem,
volt benne részvét, de azért vidám fiú volt,
aztán elromlott a mosógépe,
és egyszer csak hiába emeltem fel a kagylót,
nem szólt bele soha többé.

Kedves Iker, ha te is hallgattál minket,
megmondhatnád, hogy Tata kikkel beszélt oroszul,
vagy hogy mi volt a címe annak a rossz
Áprily-versnek, amit annyiszor
olvasott fel a nagyanym,
hogymár attól volt jó.

Ha valaminek a részletét halljuk,
olyan, mintha a végét hallanánk, észrevetted?
Megmondhatnád, mert én nem tudtam rájönni:
van valami közös az utolsó beszélgetésekben?
Lehet úgy kanyarítani az utolsó mondatokat,
hogymégse utolsóak legyenek?
Vagy azt kell mondani nyugodtan:
most megyek, itt a taxi,
és csendben letenni a telefont.

HÁROMKOR A KÁPOLNÁBAN

Amikor ott feküdtél a koporsóban,
és megsimogattalak, kezem beleakadt a füledbe.
A hajadból akartam levágni egy tincset,
drapp cérnával összekötni,
és eltenni egy gázszámlás borítékba.
Fél kézzel tartottam a koporsó fedelét.
Januárban én vágtam a hajad.

Nehezen szoktam le a nagyothallásodról.
Sosem szeretted, ha faggattalak.
Néha megbillent a koporsó fedele.
Lehunyt szem, ferde száj,
azt a fonott bőrcipőt először láttam a lábadon.
Januárban azt kérted, hogy vágjam le a hajad.
A kezedre gondolni sem mertem,
már akkor is hideg volt, amikor éltél.
Maradt a füled és a hosszú hajad.
A kápolnaőr úgy mosolygott,
mint aki elnézné, hogy egész nap simogatlak.

L A K Ó K

Hosszú volt a tavasz.
Jó lett volna a terhek egy részét áthárítani anyámra,
észrevétlenül,
de ő csak lomnak nevezte apja ágyát, s benne az ingeit.

Nem volt bátorságom az udvarról nézni a házra,
úgyis észrevenne, és elküldene a mérgezett kúthoz,
először csak fényképezni, aztán mást is kérne tőlem.

A sárga levelekkel teli kádba lóगतom az ujjam,
azt hazudom, csomagolok,
de a levelek alatt egy hosszú alakot rejtegetek,
suttogok neki, és azt remélem, egyszer majd visszakérdez,
mert otthon érzi magát.

Azt mondom, csomagolok, anyám szeret,
de minden nap új lakót hozok,
és lekaparom a falakat, hogy még nagyobb legyen a ház,
és szépen elférjenek.

FÜGGÖNY, LÁMPA

Összecelluzozott ablakot takar el a lyukas függöny.
Anyám el akarja adni a házat.

Amikor jön egy vevő, gyorsan befűt a cserépkályhába,
az asztalt letakarja egy pokróccal,
azt mondja, éppen vasalni készült,
majd elsírja magát.

Egyik vevő sem felel meg:
vagy nem hallanak nagyot,
vagy idősebbek, mint Tata,
amikor anyámmal összeveszett Brassóban.

Petróleumlámpa takarja el a kifordult konnektort.
Anyám el akarja adni a házat.

B A R N A V A G Y

Barna vagy, én szőke,
úgy nézek ki, mint te húsz évvel ezelőtt,
és öngyilkos leszek.

Egy medálra rávéseted: „legjobb barátnőmnek”,
nyakamba akasztod,
és a gyászmenetben jót röhögsz az egészen.

Minden csütörtökön ebédre hívsz, és gyözködsz,
hogy nyúljak a varrodobozba.
Barna vagyok, mint te tíz évvel ezelőtt,
hozzám írnak verseket, te szőke vagy,
és öngyilkos leszel.

Azt mondom, mindent tőled tanultam,
kedvesen magamra kenem dán púderedet,
és a gyászmenetben jót röhögök az egészen.

A tűzoltótorony felé sétálunk,
mustárt veszünk,
hajunkat fújja a szél.
Te barna vagy, és én is.
Olyan árvának érzem magam.

SZERENÁD

Mikor először hallgattam meg,
alkonyodott. Kirándulótársam leugrott a hegy tetejéről.
Másodszor délután volt, esett az eső,
a lift csikorgott a régi bérházban,
a lichthofban sokáig vergődött egy madár.
Egy családtag elaludt örökre, régóta szenvedett.
Most rád gondolok, mikor elindítom.
Schubert olyan gyönyörű.
Nekivetem a hátam a hideg falnak.
Polaroid képeken szép voltál.
Zenekari átíratot választottam,
mindig meghatódtál a hegedűtől.
A fúvósok csak harmóniákat játszanak,
összeomlasz, te nyomorult.
Erre az unisonóra nem emlékeztem,
de nem lehet véletlen.
Havazik. Felhívsz, hogy fűtsek be a szobádban,
meg sem kérded, hogy vagyok.

E S T E

Egy repülő összeköti a Hold szarvait.
Beszögezzük a konyhaajtót,
mintha megvédehetnénk a házat
a kint köröző helikopterektől,
pedig már a vaku villanásától is összedőlne.

Pupillánk elszokott a fénytől,
de irigyeljük a felröppenő madarak lábát.
Nehezen fészülködöm,
te közben arra a szóra gondolsz, hogy szekreter.

DRÁGA GYEREKEIM

A házat el kell adni, mert nagy, gótikus és diófaillatú,
és különben sem kötődünk a tárgyakhoz.
Ne sírjatok, veszek helyette nektek egy kisebbet,
újépítésűt, mert el kell szakadni a múlttól,
kockaalakút, mert a gótika nem egészséges,
balkonost, mert a kert tele van bogarakkal.
De nem is nektek veszek, hanem magamnak.
És ha meghalok (de remélem, ti előbb haltok meg),
akkor ti örököltök mindent, jó?
Nem is veszek semmit, mert szemtelenek vagytok.
Ha kell a gótika, menjetek a temetőbe,
Tatának olyan sírkövet választottam (rátok gondoltam),
amilyen a kályha volt a nagyszobában,
épp hogy csak nem melegít,
a diófák szüntelen suttognak,
a bogarak boldogan karcolják a vén követ,
és a kilátás csodás.
Igaz, a Szent Mihály templom tetejéről még szebb,
de oda sajnos csak egy évben egyszer lehet felmenni,
nyáron, a magyar- napokon.

K É T V Í Z K Ö Z

Utólag tudtam meg, hogy a Kétvízközben laktunk,
az egyik víz a házak mögött folyik,
sokszor reméltem, hogy kiönt,
a másik a Vágóhíd előtt,
még sosem láttam erre felé, csak a központban.
Mindig a földet és a kályhákat néztem.

A kályhák itt maradnak, a föld mindenütt föld,
a vércukormérőt visszük a Kétvízközön túlra.
Vadászkalap szemétbe, csíkos ingek caritas,
holnap már sok kis Tata áll az ingyenkantin előtt.
„Andrisnak szeretettel: Hideg”, szemét,
kibontatlan pizsamák, megint caritas.

Cirillbetús és román automatikusan szemét,
ne töltsük meg az új lakást szeméttel,
úgyis félig a föld alatt van.

Tarr-víz. Tata kaktusza. Vigyem haza vonattal?
Leningrádi képek, megkérdezném tőle,
hogy utazott-e az Október-vonalon,
vagy nézett-e a Vasziljev-szigetről a Téli Palotára,
amúgy szemét, „Ágnes, szeretlek”, szemét,
nyakkendő, caritas.

Csak azt visszük magunkkal, ami egy taxiba befér.
Vastagon lelakozzuk, hogy újnak tűnjék,
és nem fordulunk hátra, mert szomszédnak azt hívják,
aki leszedi a cselédcsengőt,
és odacsukja a kapuhoz a borostyánt.

KÖLTÖZÉS LAPOS TÁRGYAKKAL

Éjszaka szereztem egy ládát a gyógyszertárból.
Nagy, lakkozott faláda, mégsem férsz el benne,
és kiderült, hogy az új lakásba
csak lapos tárgyakat lehet bevinni, egyenként.

Ne gyerekeskedj, mondtad. Fagyöngy leszek.
Akasszál a bejárat fölé, hazudd azt,
hogy egy kofától vettél a tűzoltótoronynál,
és szerencsét hozok.

TATA ÁLMAI

Vannak rossz álmaim.
A múltkor halott öcsém jött vissza sebesülten.
Nem hasonlítottunk egymásra,
de mindenben egyetértettünk.
Azelőtt Margitkával feküdtünk egy ágyban.
Nem volt nagy melle, de ezt akkor nem vettem észre.
Mostanában fiatal.
Aztán van olyan, hogy azt álmodom, csak így,
egész egyszerűen, hogy elmúlok,
elfolynak a kezeim. Ez a legrosszabb.

Az öcsém sírját sokat kerestem.
El se temették. Mindenki hazudott.
S aztán máskülönben össze-vissza álmodok mindent.
Sokat álmodok, az baj.
Margitka azt mondta, jegyezzem meg jól a szobám,
hogy álomban is visszataláljak.
Most ő keres engem.

Minden az agyban történik. Tegnap öt mellem volt.
Kérlek, a kellemetlen dolgokról
csak a nap első felében beszéljünk.
Vannak rossz álmaim, és vannak egészen normálisak.

GYAKORLAT

Először te játszottad el Tatát.
Téged hívtalak, mikor beért a vonat a gyártelepre,
és próbák után téged vártalak.

Hátad mögött álltam, kértem, csoszogj, legyél púpos.
Kértem, hogy sajnálj, mert gázmérgezést kaptam,
hazudd azt, hogy ateista vagy,
aztán vigasztalj meg, hogy van másvilág.

Legyél magányos, csak engem ismerj,
rám emlékezzél, cipőmet őrizgesd a polcodon.
Végül legyenek rossz laboreredményeid.

A te helyettesednek már könnyebb dolga van.
Tudom, milyen szögből kell nézni,
és mit kell neki mondani,
hogy szépen haldokoljon.

Jól élünk, csak néha gondolok arra,
hogy elmegyek valahova,
ahol van fűtés, és nem úsznak férgek a kamillateában,
de aztán körülnézek, és mégis maradok.

KWIETNIA

Már az is meglepett, hogy az április lengyelül kwietnia.
A bulvárdon egymásba folytak a gyászmenetek,
hatalmas sorok kígyóztak a ravatalokhoz.
Ki sem mozdultam a hotelszobából,
a tévében osztott képernyőn mutatták a repülőgéproncsokat,
ha elhangzott a halál szó, átkapcsoltam.

Mikor berontottál hozzám szürke arccal, fehér szájjal,
tudtam, hogy hiába mondod: „itt a tavasz”,
a titokzoknidnak köze van Istenhez,
másrésről te is lehetnél az,
akit a körömlakkjáról, köves gyűrűjéről azonosítanak.

MEGHÍVÁS

Gyere hullámfürdőbe, mondta Zoli,
lesz szauna meg masszázs meg vattacukor.
Fertőzött vízben haldokló öregek úszkáltak,
s mohos köveken törtük össze csontjainkat.
Gyere hullámfürdőbe, mondta Zoli újra,
s mentem vele boldogan.

B A B Á K

Roró azt mondja, a próbababák utánozzák
azokat a nőket, akik a kirakatukkal egy kerületben laknak.
A Ferencvárosban ismer egy szőrös babát.
A Vízivárosban egy elhízottat.
A belvárosi babák kacsintanak a járókelőkre.

Nem árulom el Rorónak,
hogy tegnap megismertem a gyászbabákat.
Ez egy egész más csoport.
Nem festik magukat, hajuk sem festett,
hanem lencsőke, és rendszerint koszorúban hordják.
Kicsi a szemük, és nem biztos, hogy kilátnak az utcára.
Valahogy mindegyiknek jól áll a gyászruha,
mert ők Rorót utánozzák.

R E G G E L

A telefont nem tudod kezelni.
Mellette elmosódva egy régi taxiállomás száma,
előntötte a víz.

Az újságot ledobod a rekamiéra,
apróbetűs, félfamentes papír,
ehhez egy sírkőolvasó türelmére lenne szükség.

A bejárónővel nem lehet veszekedni.
Arra, hogy álmodban megtámadtak, és
maradjon a szobában szellőztetés után,
azt mondaná: nem vagy már gyermek.
Beéred annyival, hogy otthonosan sürgölődik a házban,
és tudja, hova kell öntenie a sós vizet ahhoz,
hogy kipusztuljon a burján.

Akit szeretsz, magadban dekadensnek nevezed.
Ez a nő nem dekadens.
Ne szólj hozzá ablakmosás közben, csak mert félsz:
az árnyék alatt folyékonyvá válik a bőröd.

E G Y E Z S É G

Azt beszéltük utoljára, ha kisfiam lesz,
majd benne születesz újjá.
Nem tudtam, milyen gyerekkort akarsz:
újra birkákat őriznél,
vagy felkerülnél a városba még érettségi előtt?
Úgy döntöttem, elviszlek Oroszországba,
annyit beszéltél a Néva-partról
és lomha, szőke nőkről, akik már mind férjnél voltak.
Most előbb érünk oda.

A metrótól féltél, ezt megértettem.
Utáltad, hogy percekig állígtattam a Zorkit,
mielőtt lenyomtam volna a gombot,
de te is utáltál fényképezni, és ez már gyanús volt.
Egyik nyelven sem akartál megszólalni,
hiába mondtam: „Látod? Rózsafa”, és
„Minden utunkra öt kis Zoszima sztarec kísér”,
csak sóhajtottál, és eltakartad az arcod.
Mikor már harmadszorra magyaráztam el,
hogy a királynő átlósan is léphet,
hirtelen recsegní kezdtek a polcok,
és feldöntötte a sakkasztalát.

Mindent megveszek, amit akarsz,
csak kérlek, ismerd fel a Kremlt.
Nem beszélek hozzád oroszul,
csak szeresd a csillárokat.

K I M E N Ő

Árva voltam, szőke és román,
rideg krumplilevest ettem
reggel, délben, este.
Csak húsvétkor engedtek ki a városba,
de a Főtérnél tovább sohasem jutottam.

Nézem a földön a fonott sarat,
a patikából kilép elém egy öregasszony,
valami nagyanyaféle.
Azt mondom: éjjélre haza kell érnem;
és nem tudom, ettől ki szomorú.

A kőhalom sem olyan, mint régen,
másféle utakból és házakból zúzták.
A tetején visszafordulok,
és eldöntöm, hogy hazudni fogok.
Mert ezen nincs nagyon mit mesélni.

S A K K T Á B L A D I V A T

Anyám minden reggel kiáll a balkonjára a város fölé,
és kellemes fogású, ezüst csipeszével
szájára központosan tükrözve
kis kockákban irtani kezdi
bal oldalon a bajuszát,
jobb oldalon a szakállát.

Összerezzen, ha megállnak alatta a járókelők,
pedig ők sokkal jobban félnek tőle.
Sakktábladivat, mondja édesanyám.
Aki nem ismeri,
semmit sem tud az életről.

FESTÉK, KÖLTÖZÉS

Ház házra épült, a sziklák közé ritkán süt be a nap.
A meredek lépcsőkön csak gyermekeket és öregeket látni.
Vigasztalan esőben telnek a hetek.
A férfiakat már hajnalban elnyeli a tárnák mélye,
meredek hegyi ösvényeken vagy bányák boltozata alatt
könnyen hozzászoknak a teljes sötétséghez.

A templom és a csontház között lakom.
Hála a csökkenő gyermekhalandóságnak
egy parányi veteményeskertem is van a gyermektemetőben.
Itt nemcsak az élőknek, a holtaknak is kevés föld jutott.
Tízévente költözniük kell. Feljönnek a napra,
ahol még nem felejtették el őket.
A csontot a háztetőre teszik ki száradni.

Ki az ott fenn?
A Weber.
Az asztalos?
Igen, igen.
Ó, Istenem, adj neki örök nyugalmat!

És amikor a szél kiszárította,
a Nap és a Hold kifehérítette a koponyát,
a sírásó ideadja nekem.

Régi mintakönyvek alapján díszíték,
rózsával és nefelejccsel,
de fejből is tudok pár megoldást,
bár a családok ragaszkodnak a szokásokhoz.
Reggeltől délig kényelmesen elkészülök,
utána a tájképeimmel bíbelődöm.

Azok ott a könyveken mind egyházi személyek.
A kereszt jobban illik hozzájuk, mint a virág.
A keskeny homlokú a sarokban apáca,
fakó homlokára gazdag tincseket festettem a fityula helyett.
Ez itt kígyómarástól halt meg,
azért van alma a koponyáján.
Ő névtelen, senkije sincs. Biztos
egy szegény pásztorfiú volt a hegyekben.
Karl Trausnernek neveztem el;
sokat akarok dolgozni rajta.

Még nem jártam a csontkapolnában,
műveimnek örökre búcsút intek.
Különben is, csak akkor hull rájuk fény,
ha egy-egy lépcsőmászástól szuszogó turista
látni kívánja őket.

Esténcént lesétálok a halászokhoz,
engem jobban szeretnek, mint a sírásót.
Néha eltávolodunk a parttól,
mindig ők eveznek, pedig én sem szeretnék
tétlenül ülni, de mélyen a zsebembe süllyesztem
a kezem, mert nem akarom, hogy látsszon a körmöm alatt
a rózsza pirosa, nefelejcs kékje, Karl Trauser zöldje.

TARTALOM

Ceremónia	5
Leválás	6
Honvágý	8
Alkati különbség	9
Etetés	10
Dilemma	11
Beszélgessünk még	12
Egy jó nap	13
Diakonisszák	15
Szép rövid vers	16
Román film	17
Vakáció	18
Zacc	19
Önbizalomhiány	20
Lemondás	21
Roró nevei	22
Felelősség	23
Tévedés	24
Torna	25
Feltárás	26
Kétvízközben	27
Ne gyerekeskedj	28
Pihenő	29
Leningrádi kollégium	30
Visszahívó	31
Szállodák	33
Hajnalban még nem	34

Ikertelefonok	35
Háromkor a kápolnában	36
Lakók	37
Függöny, lámpa	38
Barna vagy	39
Szerenád	40
Este	41
Drága gyerekeim	42
Kétvízköz	43
Költözés lapos tárgyakkal	44
Tata álmai	45
Gyakorlat	46
Kwietnia	47
Meghívás	48
Babák	49
Reggel	50
Egyezés	51
Kimenő	52
Sakktábladivat	53
Festék, költözés	54

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto@lira.hu
Felelős kiadó Morcsányi Géza

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2013-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Király Levente
A borító Szilágyi Lenke fotójának
felhasználásával készült
A könyvet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Bezúr Györgyi
Kiadványszám 8559
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3077 6

